

תחקיר סיכום מלחמה - מרמת מ"מ ומעלה - שדה תימן 4.3.74

פרק ה' - בלימה

11.10.73 - 13.10.73

קצין האג"מ

לגבי ה-11.10. החטיבה באותו זמן התפקיד שלה היה לתפוס קו הגנה באזור "ציונה" "וחגית", כאשר מבחינת הגדודים פחות או יותר היו בחנין יום ולילה באזור "טליסמן". גדוד 599 וגדוד 264 היו פחות או יותר קרוב ל"לטה", גדוד 257 היה יותר קדימה באזור "ציונה", תפס את הקו עם פלוגה אחת קדמית. הכוונה הייתה לתפוס אז "בחגית". איישנו את זה ע"י צוות מהסיוור שהסתייע ע"י הפלוגה של שרגא, ואחרי זה שרגא החליף אותו ותפס שם מאחז קבע. קיבלנו נתונים שהם הולכים להתקדם קדימה כלומר לשפר, ובאמת אנחנו בכניסה הזאת ל"חגית" תפסנו אז עם גדוד 264. יותר מאוחר התקדמנו גם עם גדוד 257 קדימה, תפסנו יותר קדימה. ניהלנו אש לטווחים יותר רחוקים עם מטרות חי"ר. היה ספק נ"טים לא נ"טים. בכל אופן ניהלו קצת אש. זה היה בשלוחות המזרחיים של "חלוץ". אחרי זה הגיעה פתאום הודעה מסגן מפקד אוגדה 162, דוביק תמרי, שכח של טנקים בסדר גודל של 30-40 טנקים מתחיל לנוע מכיוון "חלוץ זנגביל" לכיוון טסה, והבעיה פה הייתה מבחינת תמונה כלל פיקודית. אוגדה 162 שלטה על הקטע של "ספונטני" וצפונה. האוגדה שלנו שלטה על אזור "טליסמן" ודרומה. היתה בעיה שכל השטח הזה, התפר, היה חשש, ולכן זה גם נראה סביר שגדוד הטנקים הזה שפורץ הולך לחתוך אותנו באמצע. אז היה מרדף. דוביק תמרי עם ההליקופטר כיוון אותנו בין הדיונות. עמי היה עם פלוגה ו' שלו ועם הקש"א. אנחנו היינו עם המס"ח, הגענו לאיזור הזה מצפון מזרח ל"חלוץ". זה היה קטע בין תלוליות דיונות די גבוהות, וסה"כ גילינו שם חמישה T55. היה איזשהו קרב, את הארבעה השמידו מהר, החמישי לקח קצת זמן. השמידו את זה וחזרו בחזרה. הפריסה הייתה אז : גדוד 264 מאיזור "טליסמן" וצפונה, צפונית לו גדוד 257, וגדוד 599 אחרי כל העסק הזה חזר בחזרה. בדרך הייתה הפגזה ארטילרית.

מג"ד 257

ב-11.10 אנחנו היינו אחראים על הקו. במשך היום הזה ובימים הבאים, בעזרתו של שרגא והסמ"פ שלו לסירוגין ובעזרת פלוגת טנקים שהתחלפה לסירוגין וכל מי שהיה פה בשטח. מבחינת תצפית כל איזור "חלוץ-נוזל" ציר "חזיתית" וצפונה היה מלא חי"ר ורכב עם תותחים ורכב אחר. במשך הימים האלה הורדנו כמויות די רציניות של ארטילריה. התחלנו עם יחידת אש אחת, עם סוללה ולפעמים גדוד עד שהשגנו מטרה. לפעמים קיבלנו גם שלושה גדודים, ולפעמים קיבלנו גם ארטילריה מ-162 שהיתה לטובתנו באיזור הזה. אני לא אכנס לפירוט, אבל היו פה בריחות די רציניות מהאיזור הזה. ב-11.10 בסביבות הצהריים ניתנה פקודה לנוע לכיוון "חלוץ", כאשר

המגמה הייתה לכבוש את "חלוץ" כשאני בחיפוי, או כשאנחנו רק מתקרבים ל"חלוץ" וחוסמים את המעבר של גדוד הטנקים האפשרי של האויב שהיה צריך לפרוץ בינינו לבין אוגדה 162. גיורא היה משמאלי עמי היה מימיני כלומר מצפון מזרח לי ולאחר מכן צפונה לגמרי, כאשר אנחנו תופסים עמדות מול "חלוץ". טווחים מכסימאליים לירי היו 2400 מ', לפחות לטנק שלי. יתר הפלוגות היו בקו שלי פחות או יותר. על "חלוץ", רק על מנת לתאר מה קרה פה, היו כמויות עצומות של אנשי חי"ר. מי שתואר פה שהם הלכו בשישיות כאילו לא קרה שום דבר בהחלט דייק. עם הטנק שלי הגענו לטווח. זה היה רכס חולי. הייתה מולנו איזו שישיה כזאת. הכנסנו את המעיך, כנראה שהם לא ראו אותו בדרך עד שהם היו נפגשים. חשבנו שבזה גמרנו את הפרשה, אבל קמו 6 נוספים וכך הלאה, במשך כשעה שעה וחצי. בשלבים היותר מאוחרים כמעט לקראת קיפול אחורה בטווחים הקרובים נתנו פקודה לנסות מקלעים כדי לבדוק שהמקלעים באמת יורים באותה הזדמנות שאנחנו נמצאים פה. אז הסתבר שגם בטווחים הקרובים כלומר טווח 500-800 מ' היו גם באיזור הזה אנשי חי"ר, שירינו עליהם גם מעיכים גם מקלעים. רק בשביל לסבר את האוזן, נדמה לי שבטנק שלי באותו יום לא נשארו לי מעיכים, גמרתי את כולם. אני מתאר לעצמי שגם פלוגה מ' ופלוגה ל' ביצעו את הירי באותה צורה. לאחר שעמי השמיד את 5 הטנקים התקפלנו אחורה וחזרנו לסדרי בראשית כלומר אבטחת האיזור. ביום באיזור "חגית" ו"ציונה" ובלילה באזור "ציונה" ו"סגול 205".

סמ"פ ס' גדוד 257 סגן משה ז'וריסט

בשעה 0330 בליל ה-11.10 קיבלתי משימה לתפוס את "חגית", כאשר אני צריך להגיע לשם לא יאחר מ-0430, עם אור ראשון. נעתי לפי הוראת המג"ד עם מחלקה 2. היה איתי גם קצין הסיור סגן עמרם והמ"מ מרסל. המג"ד אמר לנו שבאיזור האנטנה יכוון אותנו המ"מ שנמצא שם בתצפית קדמית. יצרתי איתו קשר והוא הנחה אותי שאנוע לפנים על ציר "טליסמן" לכיוון "ציונה", שם לפנות ימינה כ-800 מ' לפנים. בדיוק הירח נחבא בין העננים והיה חושך מוחלט. ניסינו לאתר את הפניה ימינה ולא הצלחנו. נאמר לי עוד 500 לפנים. בשלב מסוים זיהיתי כאן את נקודת המים. ירדנו רגלית חיפשנו ולא זיהינו. בשלב זה החלטתי שלא דוחפים אותי יותר ונסעתי פשוט לפנים. אם אמר יוסי שזאת היתה הרגשה לא טובה כשהוא ישב באיזור האנטנה יחד איתי, אז לפנים כאן בטח לא היה נעים. מכל מקום החלטתי להמשיך לנוע קדימה במהירות. בשלב מסוים אני כבר זיהיתי את ציר "פוטון" הפונה שמאלה. בשלב זה גם נדלקה תאורה אשר כבתה על הקרקע, זה היה נפל. המשכתי לנוע לפנים ואז נדלק אור שני וכבה, עשיתי לאחור פנה ונסעתי חזרה אחורה. כאן במקום הזה ירדתי לדיונות. היו לי כמה שיקולים. שיקול אחד, שאם במקרה יש כאן מארב על ציר הדרך שלא יפתיעו אותי. שיקול שני, שבשלב מסוים כאן אני אפגוש את הכביש הפונה ל"חגית", ובאמת זה היה כך. הם ירו שם נשק קל אם אינני טועה והעלו עדיין תאורה. אני כבר הייתי כאן בתנועה מאוד איטית באזור החולי הזה, עליתי על הציר ל"חגית" ודהרתי לעבר "חגית". הגעתי לשם. ההוראה של המג"ד הייתה להוריד כח לפנים ולאחר מכן לבדוק את המקום. לא היה זמן. אור

ראשון תפס אותנו שם. לכן ביצענו כאן סריקה רכובה. המשימה הייתה לתפוס את הדיונות מערבית ל"חגית" ולדווח לאחר על כוחות אויב. בסביבות שעה 1000 הופיע 30 עם משקפת 120 והתחלנו לאתר מטרות. העברנו דיווחים לאחר כאשר זיהינו בבירור באיזור "חלוץ" כוחות חי"ר, אנשים עם מזוודות נעים בשטח. באיזור "נוזל" זיהינו כמות עצומה של כלי רכב למעלה, וזיהינו גם על ציר "חזיתית" תנועה רבה. לאחר מכן התפנו כמה קנים לטובתנו והתחלנו לטווח. הטיווח היה מוצלח. מה שמעניין היה לגלות שם זה : א. מיד אחרי הפגזה הם פינו פצועים. ב. הם בכלל לא התרשמו מההפגזות למרות שהפגיעות היו מדויקות. ממשקפת 120 וגם ממשקפת רגילה אפשר היה לראות את הפגיעות. ברגע שהפגז לא נפל על ידם הם המשיכו לנוע ולסחוב את המזוודות. החי"ר חזר ופינה את הפצועים. לאחר מכן ביקר אותנו המח"ט והוא התרשם מאוד מהפגיעות. בשלב מסוים ירדה עלינו ארטילריה, התפנינו לאחר בערך כ-ק"מ ונדמה לי שאז בדיוק עבר דרכנו גדוד טנקים שהעלה אבק וכתוצאה מזה גם העלו את הארטילריה עלינו. חזרנו חזרה, דיווחנו ובזה נסתיימה המשימה.

קצין האג"מ

ב- 12.10 דובר על כיבוש "חמוטל". ואז למעשה תכננו לקחת את כל הנושא הזה של "חמוטל" ע"י כיבוש כל המערכים הצפוניים לה כלומר "חלוץ" ו"נוזל". היו תכנונים, לא אכנס לזה כרגע, הם לא אושרו. סה"כ היינו בחינוי יום. אז היתה קבוצת פקודות שהשתתפו בה כל המג"דים פעם ראשונה במשך המלחמה שזה היה משהו מוסדי.

ב-13.10 היו 3 "הנטרים" שירדו על טסה, על סוללת הארטילריה. הם הורידו לנו סוללה של 175 מ"מ ואחר כך הורידו אותם.

סא"ל גיורא לב מג"ד 264

ב-13.10 הגדוד יוצא מציר "טליסמן" ל"יוקון" בכוונה להתאמן בגרירת גשר גלילים. הגענו למקום, שם קיבל אותנו נציג חה"נ אל"מ ג'ורג'י. הלכתי איתו לבדוק את גשר הגלילים ואז הסתברו שני דברים: א. אנשי ההנדסה לא יודעים בדיוק מה רוחב התעלה בדור- סואר. ב. הם לא יודעים מה אורך גשר הגלילים. עשינו מיד דיון במקום. מתחנו רולטקות, בדקנו, ומסתבר שגשר הגלילים במקום הוא 180 מ', והצעתי להוסיף עוד 10 מ' לשם בטחון. לאור זה ביטלנו את האיומן כי היו צריכים לחבר עוד גלילים. מאחר והאיומן התבטל חזרנו לקראת ערב לציר "טליסמן". מצב הגדוד ב-13.10 בערב היה כדלהלן: מצפון לדרום, "בחגית" מחלקת חרמ"ש מפלוגה ה' של סלמור בתצפית, שהחליפה בלילה שבין ה-11.10 ל-12.10 את מחלקת החרמ"ש של ז'וריסט. עם מחלקת החרמ"ש מ"פ ג' יוסי ברגר עם 4 או 5 טנקים. ב"טליסמן 34" מצפון לכביש מ"פ כ' ג'ון עם 3 טנקים. מדרום לכביש וקצת לפניו ב"טליסמן 34" סמ"פ ג' אדרת עם 4 טנקים. עד יום לפני זה היה נהוג להחזיק מחלקת טנקים קדימה. באותו יום הוחלט להחזיק שתי מחלקות. סה"כ החזקנו ב"טליסמן

34" 7 טנקים, 4 או 5 טנקים ב"חגית", ושאר הגדוד כק"מ מזרחה מ"טליסמן 34".

מג"ד 599

ב-12.10 תפסנו את הקו. אחרי זה חזרנו וגדוד אחר החליף אותנו. ב-13.10 מכיוון שגיורא ישב בקו, אחר הצהריים קיבלנו פקודה לנסוע לרפידיים עם 14 טנקים ולהביא את הדוברות לאזור "מיכאל" על ציר "פדוי". נסעו לשם שתי פלוגות שלנו שהיו סה"כ 12 טנקים, נרתמו לדוברות וגררו אותן עד "מיכאל". זאת היתה גרירת לילה. התכנון היה להביא את הדוברות עד "מיכאל". הביאו אותן עד "ערבסקה 73" והחביאו אותן בתוך הוואדי. זה היה לקראת ה-14.10 בבוקר.

מח"ט

היה שלב מסוים שב-10.10 או ב-11.10 לקחו את החטיבה לאחור וביצעו הכנות מוקדמות לקראת צליחה. בעניין הזה היה ויכוח שהתחיל ברמת הפיקוד ונגמר במשרדה של ראש הממשלה. היו הרבה שטענו שצריך לצלוח ב-12.10. צריך לזכור שב-12.10 המצרים בינתיים צלחו.